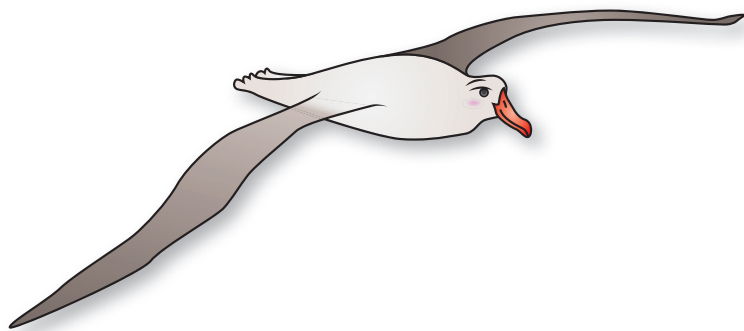

Saatesanat

Aistiseikkailu-materiaali lähti hahmottumaan muutama vuosi sitten. Työskentelin päivähoidon päätyöni ohella varhaisiän musiikkikasvattajana. Minulla oli tarve määrittää toiminnalle koko lukuvuoden tavoitteet ja hahmotella, miten pilkon ne vuoden varrelle osatavoitteisiin. Varhaisiän musiikkikasvattajana minulla tuli olla toiminnassa musiikillisia tavoitteita lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja kehityksen tukemisen lisäksi. Etsin aluksi valmista materiaalia toimintani pohjaksi. En onnistunut löytämään sellaista, joka olisi palvellut omia tai ryhmieni tarpeita, joten päädyin rakentamaan sitä itse.

Tarinat ovat aina tuntuneet hyvältä toiminnan suunnittelun pohjalta. Ne ovat tärkeitä lapsen kielen kehityksen tukemisessa. Lapsi uppoutuu tarinoissa mielikuvitusmaailmaan, ja niiden kuvitus monesti tukee lapsia, joilla on kielen kehityksen haasteita. Kaipasin kuitenkin mahdollisuutta kerrata tarinoita lasten ehdoilla, käyttää niitä eri tavoilla uudelleen ja hyödyntää niitä myös lasten omien ideoiden pohjana. Olin työssäni tutustunut satuihin ja tarinoihin, joihin oli liitetty ohjeet esimerkiksi draamatyöskentelyyn, kehosoitteisiin tai liikkumiseen. Työssäni seurakunnalla olin tutustunut myös lattiakuvamenetelmään ja ajatellut jo silloin, että sen käyttöä voisi laajentaa Raamatun kertomusten ulkopuolelle. Näitä elementtejä halusin siis hyödyntää työssäni – huomioisihan se samalla eri tavoin oppivat ja innostuvat lapset.

Tarvitsin siis tarinoita, joilla voisin aloittaa toiminnan ja joiden avulla turvaisin, että lukuvuoden aikana käydään läpi määritellyt tavoitteet. Samalla niiden tuli kuitenkin olla tarpeeksi yksinkertaisia ja lyhyitä, jotta ne eivät rajoittaisi tekemistä ja touhumista lasten kanssa vaan toimisivat ennemmin kimmokkeena lasten omille ideoille. Toisaalta niiden tuli toimia pohjana varsin erilaisille lähestymistavoille. Olin useiden käyttökelpoisten materiaalien kanssa törmännyt siihen, että ne sisälsivät touhuja yhteen osa-alueeseen, mutta jos halusi laajemman kokonaisuuden, muut osa-alueet piti etsiä itse. Tähän halusin itselleni helpotusta.

Kun olin saanut aikaan hahmotelman siitä, millaisia asioita haluan lukuvuoden aikana käydä lasten kanssa läpi, oli luontevaa alkaa tehdä tarinoita, joihin nämä asiat on ujutettu sisään. En kaivannut tarinoihin perinteistä kirjamallia kuvituksineen, vaan halusin niihin viitteelliset kuvat, joita voisi hyödyntää asian käsittelyssä monella tavoin. Pohdin, että samat kuvat toimisivat hyvin myös lorukorttien kuvina. Samalla rytmiset lorut kehittävät kieltä eri tavoin kuin tarinat. Kuvia pystyisi hyödyntämään myös lasten oman kerronnan kimmokkeena, erilaisissa peleissä ja leikeissä. Samaa materiaalia voisi siis hyödyntää monella tavalla.

Myöskään multisensoriseen työotteeseen varhaiskasvatuksessa ei juuri ollut materiaaleja, joten tarve sinnekin oli suuri. Päiväkodilla työparini innostui kokeilemaan kasattua materiaalia kanssani, joten kokosin siihen mukaan myös erilaisia kädentaito- sekä leikki- ja toimintavinkkejä. Vaikka mielestäni kädentaidoissa on toisinaan hyvä tarkkailla, miten lapsi pystyy toisintamaan jotain mallista, paikkansa on myös sillä, että lapsi saa lähteä toteuttamaan omia ideoitaan. Tällöin toiminnan tavoitteena voi olla esimerkiksi se, että lapsi harjoittelee ja oppii käyttämään

erilaisia välineitä, kuten saksia ja liimaa. Siksi käden-
taidon töihin ei ollut tarvetta kovin yksityiskohtaisille
ohjeille vaan enemmän ideoille, joista lähteä mietti-
mään asiaa eteenpäin.

Olen käyttänyt materiaalia monenlaisten ryhmien
kanssa. Se on osoittautunut muunneltavaksi, ja eri
ryhmien kanssa tarinat ovat lähteneet elämään omaa
elämäänsä varsin erilaisiin suuntiin. Toivon, että näin
tapahtuu myös niissä ryhmissä, joissa materiaalit on
otettu toiminnan pohjaksi. Kaikilla kasvattajilla on
varmasti hurja määrä lauluja, kädentaito- ja leikki-
ideoita sekä muita materiaaleja, jotka voi ottaa osaksi
näitä tarinoita. Toivonkin, että ihmiset pystyvät hyö-
dyntämään omaa ammattitaitoaan laajasti mutta sam-
alla jakamaan osaamistaan ja ideoitaan myös muille
esimerkiksi Aistiseikkailu-koulutuksissa tai Aistiseik-
kailun Facebook-sivulla. Näin päästään kaikkia hyö-
dyttävään ja ilahduttavaan dialogiin.

Materiaaleja rakennettaessa on pitänyt päättää,
missä järjestyksessä ne tulevat kirjaan. Tämä on täy-
tynyt tehdä luettavuuden ja selkeyden kannalta, jot-
tei materiaalista tulisi liian sekava. Toisaalta kaiken
sen sanoittaminen, miten itse materiaalia käytän, on
ollut mahdotonta. Niinpä on ollut hienoa, että olen
koulutuksissa päässyt havainnollistamaan, miten tut-
tuja tapoja pystytään yksinkertaisesti hyödyntämään
Aistiseikkailu-materiaalien kanssa ja millaista työs-
kentelyn kaarta itse olen käyttänyt työssäni. Olen siis
päässyt havainnollistamaan sitä, millä eri tavoilla eri

osa-alueita toisiinsa integroiden aihetta voi käsitellä
lasten kanssa, jotta jokaista tarinaa ei lähestytä sa-
malla tavalla. Koulutukset ovat ilokseni saaneet var-
sin innostuneen vastaanoton. Ne ovat antaneet mah-
dollisuuden myös kiinnostavaan ajatusten vaihtoon
kasvatusalan moninaisten ammattilaisten kanssa ja
tuoneet uusia näkökulmia omaankin työhöni. Samal-
la olen saanut tilaisuuden kuunnella kentän toiveita,
tarpeita ja ajatuksia.

Näiden ajatusten, tarpeiden ja erilaisten ryhmien
kanssa syntyneiden testailuiden pohjalta syntyi en-
simmäinen Aistiseikkailu-kirja ja -kortit. Tämä en-
simmäinen seikkailu saa nyt jatkoa tämän maailman-
ympärysmatkan puitteissa. Tarvetta sille tuntuu alati
kansainvälistyvässä maailmassa olevan. Ajatuksia tu-
levaisuuden varalle on myös – työskentely erilaisten
lasten ja ryhmien kanssa tuo aina uudenlaisia tarpeita
esiin. Niinpä Aistiseikkailulle on todennäköisesti lu-
vassa jatkoa myös tulevaisuudessa.

Hauskaa maailmantutkimusmatkaa kaikille!

Valkeakoskella 24.1.2016

Sanna Leena Saarinen

